Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 214. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ЛИСТОПАДА, 1984. ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 8, 1984 No. 214. VOL. XC.

Р. РЕҐЕН ЗДОБУВ НАЙБІЛЬШУ В ІСТОРІЇ ЗСА ПЕРЕМОГУ

Роналд Реґен

Джордж Буш

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен і віцепрезидент Джордж Буш здобули найбільшу в історії ЗСА перемогу у виборах, які відбулися у вівторок, 6-го листопада ц.р., і, очевидно, мандат народу на продовження їхньої програми в чергових чотирьох роках.

Згідно з підрахунками виборчих округ Реґен і Буш перемогли в цілій країні за вийнятком Міннесоти і Дистрикту Колюмбія, які віддали більше голосів для демократичного кандидата Волтера Мондейла і кандидата на віцепрезидента Джералдін Ферраро.

Політичні спостерігачі і аналітики при тому підтвердили ранішу думку, що Дж. Ферраро не допомогла В. Мондейлові здобути голоси жінок, не зважаючи на партійну приналежність, а в деяких випадках — навпаки пошкодила йому у виборах своєю гострою поставою до політики теперішньої Адміністрації ,справи абортів, молитви в школах й інших контроверсійних, але важливих для американських громадян справ.

Республіканці задержали також контролю в Сенаті і дещо поправили свій стан в Палаті Репрезентантів, хоч не здобули там більшости.

Програв вибори визначний республіканець з Іллиной, голова сенатської Комісії закордонних зв'язків Чарлз Персі, але виграла натомість вибори Ненсі Касенбавм, республіканка з Кензас і відомий сенатор з Ню Джерзі демократ Билл Бредлі, між іншим внескодавець законопроєкту в Сенаті про створення комісії для дослідів Великого голоду в Україні ,який опісля був прийнятий в обидвох палатах і став законом ЗСА Демократ Джеймс Флоріо, коспонзор цього закону, теж був переобраний. Виграв вибори невеликою кількістю голосів сенатор Джессі Гелмс, республіканець з Північної Каролайни, який, правдоподібно, як кажуть спостерігачі, перейме місце Ч. Персі в Сенаті, хоч він тепер є головою важливої комісії сільського господарства, яку він хотів би за собою залишити.

Демократичний кандидат В. Мондейл у короткій, але добре опрацьованій промові, визнав перемогу Р. Реґена і побажав йому успіхів у переведенні корисних плянів, які він обіцяв здійснювати. Він наголосив важливість справи роззброєння, а зглядно редукції міжконтинентальної нуклеарної зброї у переговорах з СССР, соціяльні справи, які вимагають удосконалення та інші проблеми. Визнаючи прогру демократів, В. Мондейл заявив однак, що Демократична партія ввійде в історію ЗСА, як перша політична партія, яка на своїй Конвенції номінувала на віцепрезидента жінку.

Президент Реґен, аж після півночі, коли вже були відомі усі результати виборів в усіх стейтах, прийняв до відома свою перемогу і обіцяв працювати, як і попередньо, в напрямі ще кращої поправи економіки, зміцнення Америки, як лідера вільного світу, привернення цілковитого престижу для ЗСА і започаткування нової ери миру, яка забезпечить республіканцям владу на довгі роки в Білому Домі. Співробітники і провідні республіканці, зібравшись в Лос Анджелесі у Плаза готелі, вітали Р. Реґена і Першу Лейді Ненсі скандуванням: „Ще чотири роки!" і приязними вигуками перемоги.

Цікаво при тому відмітити досить вимовну статистику, яку передали засоби масової інформації, а саме: за Реґеном голосували високі відсотки чоловіків, жінок, молоді, етнічних груп, зокрема груп, які походять із Східньої Европи, еспаномовних американців. В місті Ню Йорку він отримав навіть більшість голосів американців італійського походження. Натомість 90 відсотків негритян і 74 відсотки жидів голосували на демократичну листу. Всі інші, включно із профспілками і членами АФЛ-КІО, голосували за Реґена і не послухали свого проводу профспілки, яка робила усі заходи, щоб допомогти В. Мондейлові.

П. СТОКОТЕЛЬНИЙ ЗАКІНЧИВ СІМ ДНІВ ГОЛОДІВКИ

Ню Йорк. — Павло Стокотельний, що в дні 1-го листопада ц.р. розпочав голодівку перед Об'єднаними Націями в Ню Йорку, закінчив перший тиждень свого протесту проти поновного ув'язнення і присуду в СССР його друзів Миколу Горбаля і Йосифа Зісельса.

Як досі, він тримається добре помимо щораз більшого ослаблення. Для голодуючого ванаймлено біля ОН кімнату, в якій він може переспати ніч тому, що поліція не дозволяє перебувати на площі вночі. Винаймлено також вже візочок, яким можна довозити П. Стокотельного до місця голодівки, бо йому щораз важче ходити. Довоженням на місце голодівки та перебуванням із П. Стокотельним впродовж ночі чергуються молоді студенти — пластуни з Ню Йорку.

УНС жертвує на Дім Культури

Головний радний УНСоюзу Василь Пастушок (стоїть справа) передає чеки від УНСоюзу на 1,000 дол. для Консисторії УПЦ і на 750 дол. для Дому Української Культури Блаженнішому Владиці Митрополитові Мстиславові під час XI звичайного Собору УПЦеркви в ЗСА, що відбувався в днях 11-14-го жовтня в Осередку Ап. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дирекція Українського Народного Дому в Ню Йорку нараджується

Ню Йорк. — В четвер, 1-го листопада ц.р., відбулося знову засідання Дирекції Українського Народного Дому, щоб обговорити дальшу долю того дому, в якому знаходилися десятки українських організацій і які залишилися після його спалення без даху над головою.

Дирекція, яка вже закінчила справу виплачення забезпечення за дім, рішила почати працю над усуненням румовищ і над забезпеченням мурів перед зимою, а з тим морозами і дощами.

Рівночасно Дирекція звертається до громадян з проханням, щоб усі шеровці УНД, адрес яких тепер вже немає, зголосилися якнайскоріше до Дирекції, 140 Друга авеню, в справі скликання зборів усіх шеровців.

Вийшла монографія про С. Людкевича

Ню Йорк. — В Українській Видавничій Спілці у Лондоні вийшла друком монографія Теодора Терен-Юськіва „Національно-державна мотивація творчости С. Людкевича". В ній чи не вперше у світовій музичній літературі зроблено спробу проаналізувати життьовий і творчий шлях цього великого українського композитора, музикознавця, фольклориста і педагога Станислава Людкевича (1879-1979). Автор детально зупиняється на таких мистецьких творах композитора як „Кавказ", „Вірний революціонер", „Заповіт", „Мойсей", „Подвиг", „Довбуш" та інших.

Монографія Т. Терен-Юськіва стане в пригоді не лише музикознавцям, але й всім тим, хто цікавиться історією української музики, мистецьким надбанням українського народу.

Книжка ілюстрована світлинами з життя композитора і має 80 сторінок. Коштує вона 5 дол. Замовити її можна в друкарні Української Видавничої Спілки, 200 Liverpool Road, London, N 1 1LF, а в Ню Йорку її можна купити в крамницях „Арка" і „Сурма".

Можливі зміни в Кремлі

Москва. — У совєтській столиці знову ходять чутки про можливі зміни в кремлівському керівництві. Західні дипломати, кореспонденти, акредитовані в Москві, та совєтологи передбачали, що про перестановки в Кремлі буде оголошено на пленумі Центрального Комітету правлячої партії, який закінчився 23-го жовтня ц.р. Але в пресі було повідомлено, що пленум обговорював лише проблеми, зв'язані з сільським господарством, зокрема про меліорацію земель. Західні дипломати звернули увагу на те, що Міхаїл Ґорбачов, який в уряді Андропова відповідав за сільське господарство, на пленумі не виступав. Саме ця обставина викликала різні поголоски. Деякі дипломати вважають, що Ґорбачова на цей час не було в Москві.

У вівторок, 27-го листопада ц.р. ,відкриється щоріч на сесія Верховної Ради СССР, і дехто вважає, що повідомлення про зміни в керівництві буде оголошено на пленумі ЦК, який відбувається перед сесією.

У п'ятницю, 26-го жовтня, в Москву прибула монгольська партійна делегація. На летовищі її зустрічали голова Ради Міністрів СССР Ніколай Тіхонов та член Політбюро Ґріґорій Романов. Під час розмови з членами монгольської делегації Романов сидів поруч з генсеком Константином Черненком, а на офіційних фотографіях, що були в газетах на протязі останніх 10-ох днів, він завжди стояв у першому ряді совєтських керівників. Крім того, три тижні тому Романов їздив до Гельсінкі на святкування 40-річчя підписання перемир'я між Фінляндією і СССР, і в своїй промові з цього приводу звернувся до Уряду ЗСА із закликом зробити перший крок для поліпшення американсько-совєтських відносин.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ КАБІНЕТ більшістю голосів схвалив новий економічний плян прем'єр-міністра Шімона Переза, який, між іншим, передбачає замороження цін і сповільнення підвишки платень робітникам на час трьох місяців. Якщо цей плян буде успішний уряд має право продовжити цей реченець, а у випадку неуспішности знести його на рекомендацію міністра економіки. Прийняття цього пляну було можливим тільки завдяки погодженості між урядом і робітничими профспілками.

ШІСТЬ ЮҐОСЛАВСЬКИХ дисидентів-інтелектуалістів стануть перед судом в наступний понеділок, 12-го листопада ц.р., і відповідатимуть на закиди прокуратури, що вони, мовляв, плянували переворот у Югославії з метою зміни політичної системи. Београдський суд, який уряд підготовляє вже від довшого часу, але дуже обережно щоб не викликати контроверсій і незадоволення серед населення, може однак залишити свій слід на способі думання югославських народних мас, які у принципі все підтримували шлях до демократизації їхньої країни і тяготіли до Заходу, вбачаючи в цьому велику користь для Югославії. Дисиденти, яких судитимуть, мусять числитися з дуже серйозними консеквенціями після засудження.

РЕЖИМНИКИ ІРАНУ зігнали великі товпи народу, а зокрема студентів і середньошкільників, щоб відзначити п'яту річницю захоплення радикальними елементами американської амбасади в Теграні. Свідки і допущені на цю „урочистість" кореспонденти інформують, що кількатисячна товпа демонструвала біля будинку, у якому приміщувалась амбасада ЗСА і викрикувала антиамериканські гасла. Лондонські газети написали, що не зважаючи на заклики і тиск уряду диктатора аятолли Хомейні, товпа була значно менша, як попередніми роками. Головним промовцем на цій масовій антиамериканській демонстрації був президент країни Алі Камеі. Він заявив, що двері до Ірану для ЗСА замкнені і цей стан триватиме ще довго. Він підкреслив, що амбасада ЗСА була „гніздом шпиґунства ЗСА над Перською затокою".

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Західньої Німеччини Ганс-Дітріх Ґеншер, беручи до уваги скандал підкупства урядових осіб, з приводу чого зрезигнував із свого посту голова парляменту, попросив міністерство фінансів і оподаткування перевірити його фінансовий стан і тим самим очистити його від закидів перекупства компанією Фліка. Г. Ґеншер належить до партії Вільних демократів, яка не хотіла б бути вмішаною до жадного скандалу, бо це могло б негативно відбитись на чергових парляментарних виборах.

В АМЕРИЦІ

ПОНАД 9 МІЛЬЙОНІВ мешканців нюйоркського стейту є зареєстровані до голосування, що є найбільшим числом виборців від 1972 року. З того числа тільки 1.400.000 голосувало, включаючи 885.000 виборців з міста Ню Йорк, і 546.617 з нюйоркського стейту.

ТИСЯЧІ ІНДІЙЦІВ, що живуть в метрополітальній смузі Ню Йорку, взяли участь в жалобній маніфестації в Центральному Парку в Ню Йорку в неділю, 4-го листопада, в честь пошанування прем'єр-міністра Індії Індіри Ґанді, яку замордували її охоронці-сікхи. Між багатьма промовцями був також посадник Ню Йорку Едвард Кач, який закликав індійців до мирного відзначення цієї трагічної події.

ПОЛІЦІЯ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ перевела обширні рейди, арештовуючи ряд торгівців наркотиками в числі 700 осіб та конфіскуючи багато кокаїни та інших наркотиків, які мали йти на продаж на вулицях цієї великої метрополії на західньому побережжі Каліфорнії. В останніх кількох днях в Ню Йорку вбито кількох осіб саме у зв'язку з поширюванням небезпечних наркотиків.

У ВАШІНҐТОНІ ПОЛІЦІЯ обставила будинок Капітолю тяжкими вантажними автомобілями для охорони перед можливими атаками з боку терористів. Поліційні власті заявили, що це зарядження не є наслідком якоїсь тайної погрози чи шантажу, а щоб забезпечити урядові будинки та Білий Дім важкими вантажними автами, та щоб унеможливити доступ будь-яким терористам.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ Едвард Кач, промовляючи до жидівської організації в Ню Йорку,заявив, що американські жиди мають „подвійну льояльність", пам'ятаючи, що на випадок інвазії Ізраїля ворожими сусідами, Америка все буде по стороні Ізраїля. Кач хвалив Америку за це, що вона не вимагає від осіб з інших країн зректися своєї індивідуальности чи національного походження.

ЯК ВІДОМО,ПІСЛЯ замордування Індіри Ґанді, совєтські середники масової інформації почали натякати, що заговір на її життя „зродився" за кордоном і натяками давали до пізнання, що Америка могла зорганізувати цей заговір. Уряд ЗСА кількакратно заперечував ці твердження, а американський державний секретар Джордж Шулц на похоронах Індіри Ґанді зустрівся з совєтським представником, прем'єром Ніколаєм Тіхоновим, і порушив цю справу. Н. Тіхонов заявив, що ці чутки не походять з совєтських офіційних джерел.

МОСКВА ВИСУНУЛА АБСУРДНЕ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ ЗСА

Москва. — Московське радіо у передаванні новин і газета „Правда", орган Центрального Комітету КПСС, висунули нове, тим разом цілком абсурдне обвинувачення проти З'єднаних Стейтів Америки, приписуючи їм замішаність у вбивстві прем'єр-міністра індійського уряду Індіри Ґанді, що її застрілили з пістолі і машинового кріса два її власні охоронці-сікхи минулої середи, 31-го жовтня ц.р.

В коментарі „Правди" Владімір Большаков висуває підозріння, що в атентат посередньо були замішані службовці американської Центральної Розвідчої Агенції (Сі-Ай-Ей), які нібито вже в минулому інспірували багато акцій індійських сепаратистів, а Адміністрація президента Роналда Реґена підтримувала сепарастичні акції сікхів в Пунджабі.

Зараз таки після вбивства І. Ґанді в Москві виступив на пресовій конференції речник совєтського міністерства закордонних справ Владімір Ломейко, який тоді заявляв, що совєтський уряд затурбований не тільки вбивством індійського прем'єра, але „політикою тероризму", що її практикують і підтримують відкрито ЗСА.

Очевидно, Державний департамент в дуже категоричний спосіб відкинув совєтські обвинувачення ЗСА в тероризмі і запротестував проти такої пропаґандивної практики в Москві, через свого амбасадора, і тут в совєтській амбасаді у Вашінґтоні. Алан Ромберг, речник Державного департаменту, категорично заперечив будь-яку замішаність ЗСА чи її службовців з Сі-Ай-Ей у вбивстві І. Ґанді і назвав такі совєтської натяки „пропаґандою, яка не має жадного оправдання".

Френк Барнетт з Крайового стратегічного інформаційного центру погоджується з багатьма аналітиками, що метою цієї примітивної пропаґандивної політики Москви є, принаймні у великій мірі, закрити свої власні гріхи і безпосередньо замішаність КҐБ до плянованого вбивства Папи Івана Павла II в травні 1981 року і судовий процес, який незабаром розпічнеться в Римі над болгарами і турками, виконавцями замаху, які діяли без сумніву з наказу московського центру, а може навіть самого Юрія Андропова, тодішнього шефа КҐБ.

Черговою справою може бути намагання Москви підірвати престиж Америки в очах індійців, вказавши пальцем на „вбивників" із закулісся і одною кулею вбити двох зайців: закрити свої власні злочини в Римі і вдарити по Адміністрації Р. Реґена.

Державний секретар ЗСА Джордж Шулц, який брав участь у похоронах І. Ґанді, буде пробувати у зустрічах із совєтськими представниками в Ню Делі вияснити цено, але, як кажуть політичні аналітики, шкода всяких заходів, бо Москва цю пропаґандивну качку пустила з премедитацією і від цього вона не відступить.

ВІДБУДЕТЬСЯ БЕНКЕТ В ПАМ'ЯТЬ В. ДЖУСА

Ню Йорк. — Тут, в неділю, 18-го листопада, о год. 2-ій по полудні, в приміщеннях Атлетичного клюбу в Ню Йорку, відбудеться бенкет в пошану Володимира Джуса, відомого українського винахідника і промисловця, який помер в 1964 році.

В. Джус, який був творцем скріплювальної шрубки до літаків, мав добре розвинену фабрику та здобув ім'я успішного промисловця. Змалечку перейнятий глибоким патріотизмом, поставив собі за завдання створити для українців репрезентативний дім культури в Ню Йорку. З тими замірами він закупив, даючи щедру фінансову допомогу, дім при 79-ій вулиці у одній із найкращих дільниць міста, де поряд знаходяться найславніші музеї, і цей дім став відомий під назвою Українського Інституту Америки.

Сьогодні, понад 30 років від того великого дару для української громади Ню Йорку, Український Інститут Америки розвивається та виповнює завдання, яке поставив собі В. Джус. Цей дім є не лише найкращою „візитівкою" для українців, але в ньому постійно відбувається ряд культурних та мистецьких виступів та виставок, а тисячі чужих відвідувачів мають нагоду пізнавати українську культуру. Тут теж відбуваються наукові конференції, курси та зібрання професіоналістів, в яких беруть участь не лише українці, але також чужинецькі гості.

Все це стало можливим завдяки починові В. Джуса в 1948 році і тому тепер у 20-річчя його смерти ті, на яким найбільше лежить на серці дальший розвиток Українського Інституту Америки постановили віддати честь його творцеві святочним бенкетом.

За квитками та інформаціями у справі бенкету слід звертатися до УІА при ч. 2, 79-та вулиця Схід, Ню Йорк Н. Й., 10021, тел. (212) 288-8660.

Відбулася конференція у 40-річчя УГВР і виставка документів УГВР, ОУН і УПА

Ню Йорк (Н.В.). — В суботу, 20-го жовтня, відбулася тут в залі Наукового Товариства ім. Шевченка конференція для відзначення 40-річчя утворення в Україні Української Головної Визвольної Ради, як верховного політичного центру організованої підпільної і повстанської боротьби українського народу проти німецьких і большевицьких окупантів.

Конференцію підготовив Громадський Комітет, який утворився ще весною ц.р. і у склад якого увійшли 68 українських громадських, культурних наукових та політичних діячів. Ще у травні ц.р. заходами цього комітету був влаштований в Ню Йорку святочний концерт, з участю видатних мистецьких сил.

Конференцію, на якій було біля сотні слухачів, відкрив проф. Тарас Гунчак, а провадив нею проф. Василь Калинович. Доповіді виголосили: мгр Дарія Ребет „До початків УГВР", д-р Павло Турула „Рефлексії члена-засновника УГВР", д-р Мирослав Прокоп „Як народжувалася програма і дії УГВР?", Микола Лебедь „Зовнішньо-політична праця Генерального Секретаріяту зовнішніх справ УГВР", Мгр Віра Качмарська прочитала доповідь проф. Лева Шанковського „Ініціятивний Комітет для створення УГВР". Сам автор не міг прибути на конференцію з огляду на стан здоров'я.

Всі доповідачі були членами-засновниками УГВР і їхні доповіді мали водночас мемуарний характер. Доповідачі вказували на те, що в умовах, коли німецькі окупанти намагалися перетворити український народ в рабів, а Україну у свою колонію, носіями організованої боротьби проти них була Організація Українських Націоналістів і Українська Повстанська Армія, завдяки яких ініціятиві ут-

(Закінчення на ст. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Що буде з надіями Москви на Індію

Смерть Індіри Ґанді створила для Москви **ряд нових** проблем, які змусять Москву до ревізії та реорганізації своєї політики відносно цієї величезної країни та її 730 мільйонів мешканців.

Із смертю Індіри Москва втратила не тільки близького приятеля, але також воєнно-мілітарного союзника. Індіра була нібито „соціялістом", але на випадок війни з двома ворогами-сусідами — Пакістаном і червоним Китаєм, вона попрохала б Москви допомоги.

Від смерти Сталіна в 1953 році Москва і Ню Делі працюють рука в руку, і КҐБ та Міжнародний Департамент Центрального Комітету компартії мають свобідну руку монтувати комуністичні підривні акції і саботаж. Не диво, що індійські комуністи мають досить можливости організувати свобідно і безкарно різні „фронтові організації" для евентуального „перебрання" влади комуністами.

В останніх кількох роках Індію відвідував совєтський міністер оборони маршал Дімітрій Устінов зі своїм шефом генерального штабу та десятками командирів різних совєтських військових з'єднань. Після кожної візити Москва висилала до Індії масу різнорідної зброї та затіснювала співпрацю із СССР.

Індіра Ґанді, якщо не цілком одобрювала совєтської інвазії Афганістану в 1979 році, то мовчанкою вона підтверджувала свою однозгідність з Москвою.

За час 15-ти років володіння Індіри Ґанді в Ню Делі, Москва здобула згоду на беззастережне вживання індійських пристаней для совєтської воєнної фльоти, уможливлюючи тим збільшення ролі Совєтського Союзу на Індійському океані.

Як повідомляють з Пентаґону, в Індії перебуває понад 200 совєтських мілітарних „дорадників", які допомагають індійським збройним силам та індійській воєнній індустрії. Москва також тримає в індійських пристанях атомові підводні судна, готові до бойових дій на Індійському океані.

Москва часто виграє „пакт приязні", підписаний СССР і Індією, як це СССР робив в 1961 році для погрози проти червоного Китаю, з яким Індія провадила неуспішну війну під проводом Джаваргаляль Неру, батьком Індіри. Тому Москва постійно піддержує „право" Індії на оспорювану територію, яка є тепер під червоним Китаєм. Червоний Китай був неуспішним суперником совєтів у відношенні до співпраці і евентуально союзу з Індією.

На похорони Індіри Ґанді Москва вислала своїх високих проводирів, що їх очолював Ніколай Тіхонов, голова Ради Міністрів. Ця совєтська чолобитня Індірі Ґанді була змонтована на те, щоб заманіфестувати перед цілим світом, що не зважаючи на трагічну смерть Індіри Ґанді, яка своєю політикою доказала льояльність Кремлеві, що й сьогодні совєтсько-індійські стосунки тривалі і нерозривні.

ЛИВАН ПОПРОСИВ відкладення на короткий час реченця конференції з представниками ізраїльського уряду. Метою розмов мала бути справа відтягнення з південного Ливану ізраїльських військових частин. Крім того політичні спостерігачі думають, що ливанський уряд і президент Ливану Амін Ґемаєль хоче мати опінію двох інших арабських держав, Сирії і Альжиру, заки розпічне розмови з Ізраїлем. Кореспонденти інформують, що до Альжиру, де тепер знаходиться на відвідинах А. Ґемаєль, поїхав віцепрезидент Сирії Абдель-Галім Кадам. Кореспондентам не вдалося довідатись про мету такої зустрічі трьох держав, але у політичних колах не сумніваються, що там говоритимуть про ізраїльську пропозицію, і про нову ініціятиву президента Роналда Регена на Близькому Сході.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Володимир Левенець

ПРОЦЕС У РИМІ І ВІДНОСИНИ ЗАХОДУ З СССР

Речники Адміністрації президента Роналда Регена заявили, що процес, який незабаром має розпочатися в Італії над змовниками вбивства на Папу Івана Павла II, болгарами і турками, може некорисно вплинути на відносини Заходу із Совєтським Союзом, а також на співпрацю між Вашінґтоном і Москвою.

Політичні спостерігачі не сумніваються, що під час процесу можуть виявитися зв'язки вбивників із московським КҐБ, а може навіть із самими головними совєтськими лідерами і з таким фактом повинні рахуватися на Заході. Немає сумніву, що Москва зразу заперечить і відкине всякі підозріння її замаху на Папу, але таке заперечення, на думку аналітиків, не матиме великого значення, якщо йдеться про політичні й інші відносини західнього світу з СССР й іншими комуністичними державами, головно тими, які виконують за кордоном завдання кремлівських володарів.

Численні дорадники президента Роналда Регена з великим зацікавленням студіюють документи італійської прокуратури і застановляються, яку вони позицію в цій ситуації мають зайняти: дораджувати Президентові далі продовжувати політику відпруження з Москвою чи почекати на висліди політичного процесу в Римі? Очевидно, це також відноситиметься до іншої людини, яка сяде на президентське крісло в Білому Домі.

Не зважаючи на те, що головний замаховець-турецький терорист Махмед Алі Аджа не обвинуватив у намаганні вбивства Папи жадного росіянина, — в політичних і поліційних колах на Заході ніхто не сумнівався, що болгари не діяли на власну руку, без порозуміння з Москвою, у такій важливій справі. Стріли на площі св. Петра в Римі 13-го травня 1981 року не впали без відома, хоча б Юрія Андропова, який тоді був шефом совєтського КҐБ.

„Захід матиме велику політичну проблему, яку він мусітиме розв'язувати спільно з росіянами, якщо дійде до цього пункту", — заявив один із сеньйорів, речник у Державному департаменті у Вашінґтоні. Інший високий урядовець у Білому Домі висловив свій сумнів чи Захід тим разом зуміє „сховати проблему під сукно, як це траплялося вже декілька разів у минулому". Наприклад, проф. Збіґнєв Бжезінскі, колишній дорадник у справі крайової безпеки в Адміністрації президента Джиммі Картера, критикував теперішню Адміністрацію, що вона „пропустила мимо" таку важливу проблему, як змова на життя релігійних чи світських лідерів західнього світу.

Державний секретар прибіцяв, що він притягне росіян до переговорів в Женеві у справі редукції міжконтинентальної нуклеарної зброї. Минулого тижня Джордж Шулц рівночасно закликав З'єднані Стейти Америки до відплатних акцій проти терористів і тероризму взагалі. І тому слушно аналітики запитують державного секретаря, як він думає погодити ці дві важливі принципові справи, тобто започаткування переговорів з тими, які виявляються спільниками у плянуванні вбивства Святішого Отця.

„У нуклеарній добі ми мусимо лявірувати і пристосувати нашу політику так, щоб співпраця між двома надпотугами, які розпоряджають найбільшим арсеналом цієї нищівної зброї, мала форму взаємної толеранції" — відповів на настирливі запити Дж. Шулц, знаючи, що комуно-московська імперія, зглядно її лідери систематично порушують міжнародні договори і права людини у своїй країні. „Вони робитимуть, правдоподібно, це і в майбутньому" — заявив державний секретар кореспондентам, які бажали довідатися від речника Адміністрації, як саме він відповідальний за закордонну політику, думає сполучити ці два елементи — співпрацю і совєтський тероризм — в одну цілість.

Існує ще інший політичний бік справи, а саме, співпраця Уряду ЗСА із своїми европейськими альянтами з Північно - Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) і узгіднення з ними потягнень у закордонній політиці, чого вони так дуже домагаються. Наприклад, деякі европейські держави зовсім не цікавляться підготовою до політичного процесу в Римі і вважають його навіть шкідливим потягненням, яке може зруйнувати започатковані шляхи до політики детанту, чи хоч би мінімальної співпраці із східнім бльоком. Політичні кола в Европі підкреслюють, що канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль навіть запросив був до себе в гості болгарського комуністичного лідера і вірного васаля Москви у Східній Европі Тодора Живкова. Що він не приїхав до Бонну — це тільки збіг обставин і маніпуляція Москви, яка невдоволена політикою Г. Коля.

Цікаво відмітити, що тема загрозливої небезпеки сучасних совєтських аґресивних збровнь майже відсутня у сьогоднішній західньоевропейській пресі, за винятком, очевидно, газет консервативного напрямку. Кожний з них знає, що головною метою Москви є послаблення ЗСА і поширення своєї гегемонії у різних частинах світу, включно з Европою, але — як то кажуть — ніхто навіть пальцем в чоботі не рухає, щоб

(Закінчення на ст. 3)

Степан Женецький

Про українські справи в Польщі

(Вістки з приватних листів)

Таких вісток, які ми подаємо нижче, не можна довідатися ні з польських, ні з українських підсовєтських часописів, що їх пишуть наші люди з рідного краю до своїх рідних у вільному світі.

Нам передали прочитати кілька листів від українців з Польщі, з яких ми вибрали оцих пару дуже невеселих вісток про життя-буття українців у Польщі і підсовєтській Україні.

Заборона прощі до Риму

У зв'язку з тим, що багато прочан, які виїздять на прощу до Риму, не вертаються до Польщі, польський єпископат, заборонив такі прощі на майбутнє. Як відомо, з одної такої прощі з Польщі до Риму, залишилися у Відні 120 українців і попросили пристановища-азилю в Австралії, який їм усім признано. Про цю заборону в одному листі з Польщі, читаємо: „(Польський) єпископат заборонив на письмі дотеперішньому екскурсоводові організувати на майбутнє прощі до Риму". (В листі не сказано докладно і не подано прізвища, якому саме „екскурсоводові" заборонив єпископат організувати прощі до Риму. Можна догадуватися, що йдеться про того провідника, який організував цю прощу до Риму, з якої залишилося 120 молодих українців в Австрії).

Про „Наше Слово"

В іншому листі з Польщі пишуть: „Наше Слово" (український тижневик, що появляється українською мовою у Варшаві), знову припинено видавати. Директор графічних заведень в місті К. одержав доручення (з Варшави), щоб розглянути можливості друку „Нашого Слова". Шукає трьох-чотирьох молодих кандидатів зі знанням української мови, щоб привчити на лінотипістів. Також у інших графічних заведеннях у Польщі роблять подібні заходи в цій справі. Тепер ми, українці, шукаємо до цієї праці людей, але будуть трудноші, бо багато тих, які знали українську мову, виїхали. (Мабуть натяк на тих, що залишилися в Австрії).

Крім „Нашого Слова" появилися нові видання в українській мові в Польщі — офіційний студентський часопис „Зустрічі", та релігійний, без дозволу, на правах рукопису, „Мирянський листок".

Навчання дітей української мови і релігії

Ще в іншому листі з Польщі, пишуть: „Тепер починається в нашому місті навчання наших дітей української мови. Діти будуть приходити до світлиці на науку української мови і на науку релігії (мабуть, також в українській мові) — така була воля батьків.

В стані організації є „Освітній гурток" (в листі „Рада освіти), яка має займатися освітою (українців у тому містечку і околиці). Може нарешті двигнемося. (Треба розуміти в освітній ділянці).

Пишуть про ОУН і УПА

„Останніми часами, — читаємо в листі з Варшави, — в польській пресі появляється багато статтей про ОУН і УПА, та й взагалі, на українські теми. Зміст тих статтей є різний, але в загальному в них завважується зміна інтерпретації (української справи). Давніше писалося, що це були дії проти „соціялізму", тепер пишеться, що це дії проти „поляків", а зміна ця видно наступила тому, що польський режим, знаючи наставлення сучасної польської молоді, думає, що попередня інтерпретація була некорисна для режиму — вона, замість ворожнечі (до українців), побуджувала симпатію до них (мовляв, добре що били комуністів)".

В „Нашому Слові" з 12-го серпня ц.р., в рубриці „Українікa в польській пресі", пишеться про полеміку на цю тему. Були це цикли інтерв'ю з польським поетом Єжим Гарасимовичем, та другий цикл статтей-інтерв'ю з проф. Томашевським.

Україна перестала бути республікою

В одному листі з Польщі читаємо просто неймовірну вістку про відносини в підсовєтській Україні. Там читаємо:

„Вдалося нам під час відвідин Румунії, зустрінутися з моєю родиною, яка проживає в Коломиї. Зараз за кордоном я вислав телеграму і вона приїхала до Чернівець. Побули і поговорили ми з собою більше, як половину дня та й роз'їхалися.

Моя родина мені ґоворила, що у їх відчутті (а так, мабуть усі підсовєтські українці) думають, що Україна вже перестала бути республікою, а стала провінцією Московії.

Коли тепер хтось в Україні говорить українською мовою, тих називають "бандерофцами"".

От така то й „суверенна" та „радянська Україна", коли в ній не можна говорити її державною мовою!

Д-р Ю. Мовчан

ВІН БУВ І ЗАЛИШИТЬСЯ ГЕРОЄМ

(До 40-річчя смерти Юрія Липи)

II.

І так воно й сталося. Вже на другий день, до пансіону, де мешкав Ю. Липа, прибув представник польського консуляту з вимогою аби Липа негайно з'явився до польської амбасади. В амбасаді першим питанням було — хто дав дозвіл Ю. Липі на приїзд до Англії. Було ясним, що виступ на зібранні перекреслив йому і візу і стипендію. Липі сказали, що до 24-ох годин він повинен залишити столицю Англії, а як він цього не зробить, то „амбасадор застосує інші засоби"...

Характеристичною рисою Ю. Липи була також його подивугідна впертість з метою досягти накреслену мету. Свого часу журнал „Ідея і чин" подав такий факт з його біографії. Вже будучи лікарем, Липа дуже зацікавився питанням лікування рослинами. З цією метою він двічі звертався до ректора і декана медичного факультету Виленського університету д-ра Яна Мушинського, щоб прийняти його на студії і той двічі йому відмовив (правдоподібно, через його, Липи, „гайдамацьке прізвище, якого петент не хотів спольщити). Але впертий Липа пішов втретє до Мушинського і тоді цей сказав йому: „тепер завдяки вашій впертості будете студіювати в мене". І не тільки прийняв Липу на медицину, але сподобавши його за працездатність та відданість задуманій справі, зробив його своїм асистентом.

Але, як відомо, подібно до свого батька — за фахом також лікаря, д-ра Івана Липи, Юрій Липа так само був дуже плодовитим в літературно-публіцистичній ділянці. Згідно з даними, які зібрав і недавно подав відомий український лікар і архівар УЛТПА д-р Павло Пундій, бібліографія творів Ю. Липи в період за роки 1917-42 складалася з 166 бібліографій „позицій". Але це ще далеко не все, бо до цього числа входять лише головніші або більшого розміру праці — публіцистичні есеї, вірші, оповідання, наукові праці на медичні теми, статті, більшого розміру переклади і т.п. Бо якщо сюди дорахувати всі відомі видані праці, то, на думку, бібліографа Л. Биковського, кількість їх досягає цифри 253, а останні розшуки спадщини Ю. Липи доводять це число до майже 300! (Див. „Літературно-Науковий Збірник", Н. Йорк, 1952).

Але, виявляється, і це ще далеко не все. Як пише Л. Биковський, — не менш численна, ніж друкована спадщина Ю. Липи, — це група залишених рукописних матеріялів, які було не видано переважно через тяжкі для українського друку обставини або причини різних катастрофальних подій у житті їх автора. Можна тільки дивуватися і подивляти — як людина, займаючись активно лікарською практикою, яка, як відомо, залишає дуже мало вільного часу на „щось інше", таки якось знайшла час для написання такої великої кількости праць? До того ж в далеко несприятливих для писання такої великої кількости праць? До того ж в далеко несприятливих для писання умовах польської займанщини.

Звичайно, тут нема змоги навіть дуже коротко згадати про багатогранну і велику літературну спадщину Ю. Липи — згадаємо лише коротко про його чи не найголовніші і найбільші три праці, які становлять квінтесенцію його публіцистичної діяльности. Це — „Призначення України", видане на 305 сторінках у Львові, 1938 року, „Чорноморська доктрина" (ст. 130, Варшава), та „Розподіл Росії" (ст. 96, Варшава). Ці три твори, як доречно зазначає Л. Биковський, не тільки є „стрижнем" публіцистики Ю. Липи, але одночасно ідеологічно становлять разом т.зв. „Всеукраїнську трилогію". Ці праці небезпідставно дали право назвати Липу ідеологом „всеукраїнської імперської політики". Чому — зрозуміло.

Виходячи з концепції, що українство є спадкоємцем колишньої античної геленістично-понтійської культури, Липа вважає, що для українців вже не досить здобути свою незалежну державу, кордони якої простягалися б від Нового Санчу на захід і десь аж до Волги на сході, але Україна повинна також грати „першу скрипку" в цілій східній та південносхідній частині Европи. Як для народу, який стоїть перед загрозою знищення, як нації, це звичайно, як кажуть англійці, було б досить великим завданням. Коли, пригадую, 1942 чи 1943 року я дав одному полякові у Львові прочитати книжку „Призначення України" і пізніше попрохав дати про неї свою думку, цей поляк (який до речі досить прихильно ставився до українців), сказав мені, що це — „мажене сцєнтей глови" („марення стятої голови" — популярна польська приповідка).

Звичайно, я й не сподівався від поляка іншої відповіді, бо Липова „глобальна

(Продовження на ст. 4)

Ф. Любинецька

ПО ТРИДЦЯТЬ ВОСЬМИ РОКАХ...

II.

Вчив у гімназії фізики п. Чигирин, який вмів дуже цікаво розказувати про часи революції і після революції в Україні. Одного разу я зустріла його у своїх знайомих і ми до 4-ої години ранку слухали розповіді про його переживання і межові ситуації в 1930 - 40-их роках.

Із тих давніх моїх років я пригадую Пилипа Гайду з Тернополя, коли приїхала я там обняти свою першу учительську працю в українській дівочій гімназії „Рідної Школи". Директор школи М. Кужиль ввів мене до учительської канцелярії і представив учителям. Учитель німецької мови Гайда стояв от так біля вікна, а коли директор вийшов, він жартом завважив:

– Пані, ви замолоді до нашого збору. Я би вас записав до УІІ кляси. —

На цій вступній конференції мені, як наймолодшій стажем в таборових гімназіях, учительці, призначено вчити в клясах від першої до четвертої. З І-ої кляси я пригадую Алю Ю., сиділа в останній лавці по лівому боці і щирими сльозами оплакувала кожну помилку у задачі. Коли я її питала в часі виправлювання письмових завдань; чого вона плаче, Аля крізь сльози відповідала „Бо я не хотіла зробити помилки, вона сама зробилася..."

Пригадую теж із другої кляси Міляса Л.; сидів в передостанній лавці, в середньому ряді, поважний, навіть якийсь суворий. Одного разу я зайшла до дому його батьків. Їх не було вдома, а Міляс сидів неначе вчитель за довгим столом, довкола нього здисципліновано сиділи його молодші брати і сестри заслухані у його розповідь. Думала, вийде з нього педагог, але помилилася, він пішов слідами своїх батьків-лікарів.

І не забула з третьої кляси Юрка К.; він сидів в одній із останніх лавок зліва і розмальовував зошити.

Та й немало клопотів завдавали мені учні з четвертої кляси. Справа, в першій лавці, сиділа М. Дуда, завжди боком звернена до учительського стола, бо говорила із своєю товаришкою із лавки позаду неї. Коли одного разу я звернула їй увагу, вона не дуже чемно мені відповіла. Але яке ж було моє здивування, коли на другий день, вона встала і голосно перед цілою клясою виправдалася. Це трапилося мені вперше в моїй педагогічній практиці, бо не так то легко визнати публічно свою помилку, а ще у віці бунту проти старших.

І з тієї кляси запам'ятала Юрка Т.; сидів зліва у першій лавці і дуже пустував із своїм товаришем. Маючи вже досить тих пустощів, я сказала: — Перша лавка за двері!

Хлопці встали, взяли лавку і винесли за двері, а самі вернулись до кляси і сіли в наступну лавку, споглядаючи мені у вічі і підсміхаючись: мовляв і „ти помилилась". І дійсно, учитель повинен називати речі по-імені, а не говорити символами.

У червні шкільний рік закінчився. Настав час високогірських прогулянок і відбиванки. Бувало цілими днями на відбиванковій площі наші молоді і середні „товкли м'ячем". Іноді можна було почути завваги старших:

— Іди, клич тих відбиванкових „дурійців" на вечерю, бо ж згасять електрику, а вони певно голодні, голодні...

Одного дня у липні 1947 року сиділа я над потоком, що плив у стіп табору і читала книжку. Враз горами прокотився жалібний голос сурми, знак, що там когось зустріла смерть. Незадовго я згорнула свої книжки і пішла до табору. Люди стояли групами, щось говорили, дехто, як у відчаї, розкладав руками, і я почула:

— Андрій Гарасевич згинув в горах, зісунувся зі скелі.. Я пригадала, що попереднього дня він з товаришами вийшов на прогулянку. І докинула: — А так був залюблений в тих горах!

Прийшовши додому, я ввесь час думала про цей випадок і пригадувала його недавній літературний вечір, на якому він читав дещо із найновіших віршів:

... Ідемо з царства голубів
На сніжний трон орлів,
Що висить над безоднею,
Де вітер мов мечі...
Хребти, хребти зазублені
Нездолані людьми...
Та ми мети не згубимо,
Розітнемо грудьми
Заливні сонця повені,
Повітря і туман,
Вершок цей непокорений
Покориться ногам...

(„До вершин")

Ще тиждень, два, чи місяць таборовики мали на устах ім'я Андрія, а потім життя поплило своїм шляхом...

У січні 1948 року я виїхала з Берхтесґадену і приїжджала туди тільки в кінці тижнів до своєї родини. З тим роком число мешканців табору почало маліти. Нам уже стелились заморські шляхи... А з ними тягнулись і спогади минулих днів. І ці спогади звели нас сьогодні з різних частин Америки, Канади, а може й дальших країн.

Постає питання: що нас пов'язало з минулим? Чи не середовище, у якому ми проживали деякий час, — наша рідня, приятелі, українська школа, в якій проходили дитячі — молодечі роки учнів і середні роки учителів.

Переїхавши за океан, чи залишившись у Західній Европі, еміґранти інтенсивно продовжували працю у відбудові існуючих на нових теренах українських школах, в організуванні цілої мережі нових шкіл, організацій молоді, спортових клюбів, мистецьких з'єднань, щоб тільки створити для української молоді українське середовище, в якому вона могла б зростати, діяти і знаходити розвагу. Вони також вкладали багато праці у підсилюванні середовища української Церкви, української науки й інших загальноукраїнських установ.

* * *

Але життя не стоїть на місці. З роками обставини почали мінятись. І сьогодні вже багато тяжче втримувати українське середовище як це було 20, 10 років тому. Захиталось й середовище української родини, поменшало число учнів в українських школах, число членів в організаціях молоді і т.п.

Та все ж таки треба сподіватись, що сьогоднішня середня і молода ґенерації, які держать руку на всьому українському житті, зуміють таки вдержати українське середовище, а з цим чергові покоління, які зростатимуть в цьому середовищі, по роках схочуть зустрічатись, занурюватись у спогади і на поселеннях продовжувати українське життя із скеровуванням свого зору у батьківщину своїх предків — Україну.

Процес у Римі...

(Закінчення зі стор. 2)

зарадити цій справі. Навпаки европейці беруть участь у численних совєтських економічних проєктах, дають Москві високі фінансові кредити, копаючи під собою гріб, бо Москва вже давно снує пляни про підкорення собі Европи і відрізання її від могутніх З'єдинених Стейтів Америки.

Майбутнє покаже, чи політичний процес у Римі над східньоевропейськими терористами з домішкою московського втручання, матиме якийсь вплив на відносини між Заходом і Сходом.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ БАНДУРИСТІВ

влаштовує в днях 22, 23, 24, 25. ЛИСТОПАДА 1984 р.

4-денний КУРС ГРИ НА БАНДУРІ

який відбудеться в приміщенні домівки СУМА в Ню Йорку

для заавансованих бандуристів, які візьмуть участь у

ВЕЛИКОМУ ЗБІРНОМУ КОНЦЕРТІ

де візьмуть участь бандуристи Америки, Канади, Европи і Австралії, який відбудеться

29-го ГРУДНЯ в ТОВН ГОЛЛ, НЮ ЙОРК

30-го ГРУДНЯ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

Крім того будуть групи для ПОЧАТКІВЦІВ

Оплата за курс 50.00 дол.

Тому, що час короткий просимо негайно зголошуватись на адресу:

School of Bandura
84-82 164th Street,
Jamaica, N. Y. 11432
Tel.: 1 (212) 658-7449

ОРГАНІЗУЄ
ПЛ. КУР. ЧОРНОМОРЦІВ
Дата: П'ЯТНИЦЯ, 23 листопада, 1984
в
RAMADA INN
RT: 10, East Hanover, N. J.
Оркестра: **ТЕМПО**
о год. 9:00 вечором

за дальшими інформаціями просимо дзвонити або писати до:
OLEH KOLODIY
30 South Crescent,
Maplewood, N.J. 07040
Tel.: (201) 763-1797

ВСТУП: $7.00 у передпродажі
$9.00 при дверях

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Торонто, Онтаріо, Канада

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

відбудуться

в середу, 14-го листопада 1984 р., о год. 7-ій веч. в залі української католицької церкви св. Евхаристії

при 515 Broadview Avenue, East Toronto, Ont., Canada

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці.
3. Обговорення осінньої організаційної кампанії.
4. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року.
5. Обговорення загальних союзових справ.
6. Внески, запити і закриття зборів.

У нарадах візьмуть участь:

сен. ПАВЛО ЮЗИК, головний директор для Канади
УЛЯНА ДЯЧУК, головний касир УНСоюзу
ВАСИЛЬ ДІДЮК, головний радний УНСоюзу

До участи в нарадах зобов'язані члени Управи Окружного Комітету, секретарі та члени Управи приналежних Відділів і конвенційні делеґати.

ЗА УПРАВУ:

Василь Дідюк, *почесний голова* — **Василь Шаран,** *голова*
Іван Шлапак, *секретар* — **Яків Бурій,** *касир*

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Округи Балтімор, Вашінґтон і Річмонд, Ва.

повідомляє, що

в неділю, 18 листопада 1984 р., о год. 2 по пол. в приміщенні дому „Самопомочі" при 239 Савт Бродвей у БАЛТІМОРІ, Мд.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

До участи в зборах запрошується всіх відділових урядовців і конвенційних делеґатів Відділів з таких місцевостей:

Річмонд — 34, Вашінґтон — 15, Балтімор — 148, 320 і 337
Куртіс Бей — 55, 81, і 290, Берлін — 260

НА ПОРЯДКУ НАРАД

1. Відкриття
2. Ювілейна доповідь д-ра ІВАНА ФЛИСА, головного предсідника УНС
3. Висвітлення фільму УНС „ЗА СТЕРНОМ ДОЛІ"
4. Обговорення організаційних справ Округи
5. Схвалення пляну праці на останні місяці року
6. Запити, внески, побажання і закриття зборів

У Зборах візьме участь:

д-р Іван Флис, головний предсідник УНС

ЗА ОРУЖНУ УПРАВУ:

БОГДАН ЯСІНСЬКИЙ, *голова*
ОСТАП ЗИНЮК, *секретар* **СЕМЕН МИХАЙЛИШИН,** *касир*

Королева Єлисавета серед українців Манітоби

Англомовні газети „Вінніпеґ Фрі Прес" і торонтонський всеканадський щоденник „Ґловб енд Мейл" у своїх суботніх виданнях за 6-те жовтня ц. р. з великим захопленням й ентузіязмом присвятили свої головні статті темі відвідин Манітоби королевою Єлисаветою II та українського „Села Україна" в Дафині, яке знаходиться 320 кілометрів на північний захід від Вінніпеґу. Вінніпеґський щоденник „Вінніпеґ Фрі Прес" привітав статтею „Козаки вітають Королеву Єлисавету II-гу", а „Ґловб енд Мейл"— статтею „Королеві продемонстровано українське коріння Манітоби".

Дві кореспондентки щоденника „Вінніпеґ Фрі Прес" Барбара Аґґерголм і Лора Ренс у статті „Козаки їдуть верхи для королеви: Дафин і Брендом вітають монарха", описують, як ентузіястично привітали сім українських козаків-вершників із літаючими поясами в синьо-червоних жупанах почерез Дафинську рівнину королеву Єлисавету II, встромивши в землю перед нею на знак привіту чотири прапори, які символізують українське коріння Манітоби прапорами Британії Манітоби, Канади і України. Гарматний вистріл дав сиґнал для бігу вершникам-козакам, що також започаткувало багатокультурний музичний і танцювальний виступи з виставками скарбів української культури, чим привітано королеву в новому „Селі Україна", яких 10 кілометрів від міста Дафину.

На летовищі Дафину королеву привітала група людей, включаючи чоловіка, який мав на голові шкіру . . степового вовка-каюта.

Понад 3,000 людей, пише „Вінніпеґ Фрі Прес", а „Ґловб енд Мейл"—4,000, одягнених у традиційні українські костюми привітали оваційно у відкритому амфітеатрі в „Селі Україна" цього соняшного дня в оточеному степовими тополями-папля ми Дафині. Танцюристи в своїх традиційних одягах і костюмах привітали привітальним танцем і подали їй на знак традиційного привіту хліб, сіль і сніп пшениці, що символізують плоди праці.

Багатокультурний виступ показав королеві зразки Манітобської багатокультурної реальности. Національний Український Фестивальний хор Дафину проспівав три пісні українською мовою, що є мовою 80-ти відсотків дев'ятитисячного міського населення Дафину.

Вслід за українським хором виступили шотляндські Високогірні Танцюристи, які відтанцювали свій танець. Потім 20 індіян танцювали при звуках своїх бубнів, одягнені у свої традиційні коралі і пір'я, а французька родина з Дафину проспівала кілька французьких народних пісень.

Під час виступу королева і її почот мали їсти з індивідуальних пікнікових кошиків українські страви та делікатеси. Королева зняла з рук чорні рукавички, взяла кілька зразків з кошиків, бо „невигідно" їсти перед 4,000 глядачів, і її секретар остеріг фотографів, щоб не фотографували її під час їжі.

Після виступу королева оглядала мистецькі зразки українського мистецтва—вишивки, ткання та різби на дереві. Вона прийняла різьбу від вояжера-мандрівника Леона Бушарда, який сказав, що королева з ним розмовляла французькою мовою.

Її прогулянка й оглядини „Села Україна" в Дафині були в дійсності найбільш ортодоксальні, не загально прийняті до цього часу. Вона вийшла на найвище місце стрімко похиленого амфітеатру, а зійшла вниз іншим з масою людей побіч неї. Не було споруджено поруччя чи шнурів, а службовці королівсько-канадської кінної поліції були зайняти робленням місця для неї.

У п'ятницю ввечорі, 5-го жовтня ц. р.,відбувся у Вінніґу двогодинний Королівський Манітобський Фестиваль у „Віниппеґській арені", на якому було яких 17,000 глядачів, де український танцювальний ансамбль „Русалка" здобув найвище признання і яким була найбільше захоплена королева, як рівнож і квартетом Фреда Пеннера, Лена Удова, Кена Стюарта і Мартина Робсона та виступом індіянського обручного танцювання. Вона сказала, що добре було б, якщо б ці мистецькі одинниці загостили на виступ до Великобританії.

У неділю по полудні, 7-го жовтня ц. р., вона відлетіла королевським спеціяльним літаком до Кентакі, ЗСА, на приватні однотижневі відвідини.

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА

КАЛИНОВИЙ МІСТ

збірка споминів — розповідей із дитячих років у Немирові, із життя учнів Яворівської гімназії в 1922-28 рр.

Мистецьке оформлення: Зеновія Онишкевича

220 стор., ціна $12.00, порто $1.00. Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.

Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

У ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

сл. п. ЮРІЯ ЛОПАТИНСЬКОГО -КАЛИНИ

полковника Української Повстанської Армії

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в П'ЯТНИЦЮ, 16-го ЛИСТОПАДА 1984 р. о год. 9-ій рано

в церкві ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ у Гантері і Соборі СВЯТОЇ РОДИНИ у Вашінґтоні

ДРУЖИНА І РІДНЯ

Друзів і Знайомих просимо згадати в цей день Покійного у своїх молитвах

ЦЕНТРАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ БУКОВИНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ у ЗСА

ділиться сумною вісткою зі своїм Членством та українським громадянством, що 5-го листопада 1984 р., несподівано відійшов у Вічність на 76 році життя

св. п. Мґр Права ТЕОДОР САЛАГОР-МЕЙ

народився 1909 р. у с. Жучка на Буковині, член УАК „Чорноморе" в Чернівцях і в Ню Йорку, Центрального Об'єднання Буковинських Українців у ЗСА та постійний член Управи.

ПАНАХИДА - 8-го листопада 1984 р. в пох. заведенні П. Яреми, о год. 7-ій веч.

ПОХОРОН — 9-го листопада з церкви Всіх Святих при 206 Е. 11-та вул. в Ню Йорку, о год. 9-ій рано, на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ЦОБУ

Зі смутком і жалем повідомляємо ближчу і дальшу Родину, Приятелів, Знайомих, усіх Товаришів по зброї, що дня 5-го листопада, 1984 року відійшов у Вічність на 84-му році життя

наш Найдорожчий: Муж, Батько, Дідусь, Прадідусь, Шваґер, Вуйко, учасник Визвольних Змагань, Сотник Армії У.Н.Р.

бл. п. АНДРІЙ ФЕДОРОВИЧ ЗАЛІСКО

син хреста Симона Петлюри

ПАНАХИДА — в середу, 7-го листопада, о год. 7-ій вечора в церкві Св. Тройці, 359 Брум вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в четвер, 8-го листопада, о год. 9:30 рано Служба Божа, а після похоронних відправ тіло Покійного буде перевезене на український православний цвинтар св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені в глибокому смутку:

дружина — ОЛЬГА
син — ВСЕВОЛОД з Родиною
дочка — АЛЛА з чоловіком МИКОЛОЮ МАРЧЕНКО
внуки — ВОЛОДИМИР ЗАЛІСКО з Родиною
ЮРІЙ МАРЧЕНКО з Родиною
КАТЕРИНА СЕЙДАТ з Родиною
ВАСИЛЬ МАРЧЕНКО, НАТАЛІЯ МАРЧЕНКО
свати — МИКОЛА й АННА МАРЧЕНКИ
шваґер — ДМИТРО ОЛІЙНИК з дружиною АННОЮ
племінниця і хрещениця — ОЛЕНА МАНДЖІЙ з Родиною
племінник — ВАЛЕНТИН ОЛІЙНИК з Родиною
дальша й ближча Родина в ЗСА, Канаді й в Україні.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ. Інк.

ділиться сумною вісткою з нашим громадянством, що 12-го жовтня 1984 року відійшов у Вічність

Д-р ЗЕНОН НИЖАНКІВСЬКИЙ

МЕЦЕНАТ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Родині Покійного складаємо сердечні співчуття

ПРЕЗИДІЯ УМІ

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 28-го жовтня 1984 року відійшов від нас

Проф. Д-р БОРИС ЛЕВИЦЬКИЙ

уроджений 15-го травня 1915 року у Відні. Кінчив гімназію в Бережанах, студіював у Львові філософію. З половини тридцятих років, як член ОУН, проявляє себе на полі журналістики. Активний учасник II Великого Збору ОУН в Кракові. Від 1942 року член Ц.К. „Української Народньо-демократичної Партії" Івана Мітринґи. Після війни організує в Мюнхені власне Бюро дослідів внутрішніх проблем СРСР і цілковито віддається цій справі. Його коментарі здобувають щораз більший респект. Його книжки (разом 17) друкуються в Німеччині, Франції, Італії, Еспанії, ЗСА, Японії, остання в Канаді. Удержував кольосальний архів особистостей та інституцій СРСР впродовж десятиліть, з якого користали різні світові інститути і Амбасади.

Відійшла від нас незаступима Людина!

ПРИЯТЕЛІ й ОДНОДУМЦІ

ПОДЯКА

з Волі Всевишнього 10-го серпня 1984 року відійшов у Вічність мій Найдорожчий Муж

бл.п. Д-р права ІЛЛЯ АНДРУСЯК

діючий адвокат на Буковині, бібліотекар - в Америці, про що з невимовним жалем повідомляю Рідних, Друзів і Знайомих. Покійний помер в Дітройті, а похований на українському православному цвинтарі Св. Андрія в Савт Савнд Бруку, Н. Дж.

Тяжким горем прибита, цією дорогою складаю щиросердечну подяку всім Тим, що віддали останню прислугу моєму Незабутньому Мужеві та взяли участь у Заупокійних Молитвах і похоронах, а також усім Тим, що теплим словом чи ділом несли сердечну розраду мені впродовж хвороби Покійного

Складаю щиру подяку митр. прот. о. Несторові Столярчукові, Настоятелеві Укр. Правосл. Катедри Св. Покрови в Савтфілд коло Дітройту, за духовну опіку, відвідини в шпиталях, уділення Св. Тайн, за всі похоронні відправи, теплі слова на поминках в переддень самого похорону Покійного в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. і в сороковий день смерти Спочилого.

Дякую сердечно Всечесн. о. Севастіянові Сабол, ЧСВВ за багаторазові відвідини Хворого у шпиталі, за ревні молитви за видужання Його і за моральну піддержку мене.

Дякую диригентові Катедрального Хору інж. Петрові Китастому і всім хористам, що приймали участь у похоронних відправах за їх зворушливі співи.

Дякую лікарям: Д-рові Романові Андрушкові і Д-р Джонові Вон за їх старанну опіку над хворим у шпиталях, нашим приятелям-лікарям Д-рові Антонові Задуровичеві, Д-рові Богданові Заревичеві і його дружині Ярославі та Д-рові Ярославові Мужеві за їх фахові поради, відвідини Хворого в шпиталях і моральну піддержку.

Дякую Проводові Парафії Української Православної Катедри Св. Покрови в Савтфілд за її діяльну участь під час Панахид, за молитви і вияви пошани і вдяки для Покійного, довголітнього і дуже діяльного члена Парафії Св. Покрови, а для мене - виявлення належної уваги любови й пошани.

Дякую промовцям під час тризни в переддень похорону: п. Федорові Федоренкові - від Церковних тростистів, п. Іванові Мурзі - від парафіян, п. інж. Теофілеві Марчакові - від Т-ва „Самопоміч", пані Марії Квітковській - від Об'єднання Буковинців і пані Лені Галяженко - від „Союзу Українок" за їх прощальні теплі слова.

Щиро дякую учасникам Панахиди в Сороковий день смерти Спочилого і промовцям на трапезі після панахиди: п. Валентинові Ковальському, мґр. Юрієві Олесницькому, о. Несторові Столярчукові і п. Іванові Мурзі за їх щирі теплосердечні згадки-слова про Покійного, про його дуже діяльну участь у всіх починах і діях парафіяльного життя за понад 33 роки часу.

Моя сердечна подяка друзям і приятелям буковинцям „Чорноморцям" Мґр. О. Венке з Дружиною, Д-ві М. Шпиткові з Дружиною, Мґр Мирославові Роговському і Мґр Омелянові Суховерському, що прибули з Ню Джерзі і Ню Йорку до Савт Бавнд Бруку та взяли участь у похороні Покійного.

І, нарешті, хоч і не найменше, а дуже сердечно дякую нашим друзям Надії і Валентинові Ковальським за їх особисту довгу услугу нам обоїм, Покійному і мені, у транспорті до Церкви на Богослуження, за їх сердечну участь у нашому горю та за дружнє ставлення їх до мене.

Не менше, а так само глибоко дякую п. Мирославові Сявавкові за його часті услуги під час хвороби Покійного, а також за його особливо велику допомогу мені у дбайливому полагодженню всіх формальних справ у зв'язку з самим похороном.

Моя глибокосердечна подяка всім названим і не названим тут людям доброї волі, що взяли участь в похоронних відправах мого Незабутнього Мужа Іллі, і всім ласкавим жертводавцям, що склали пожертви в Його Славну пам'ять і честь на різні цілі.

Заздалегідь прошу вибачити, якщо я помилково когось поминула.

Нехай Всевишній щедро обдарує Вас сторицею за все добре, що Ви вчинили мені.

МАРІЯ - дружина

Прислали квіти: Кушнір Тетяна й Андрій - шваґерка з сином, Ковальськии Валентин і Надія, Прийма з родиною, Вірстюк Стефанія, Галяженко з родиною.

ВПЛАТИЛИ ПОЖЕРТВИ:

1. На Українську Середню Школу при Церкві НЗПДМ у Гемтремк. По 25 дол. — Захарків Остап і Ірина, По 20 дол. — Гевко Олена, Клапач Й.А., Паунель Отилія, Сявавко Мирослав і Олена, Трешневський Мирослав і Дарія, По 15 дол. — Захарків Єва, Ковалик Ліна, По 10 дол. — Дацко Роман, Демків Ілля, Іваницький Ігор, Захарій О.В., Коритовський Степан і Люба, Кривий Ярослав, Михальчак Микола і Марія, Мушинський Михайло і Валентина, Петращук Ярослав і Стефа, Сливка Ілля і Настя, Щуровська Марія, Сильвеструк С.
   Разом — 275 дол.
2. На Служби Божі в Церкві НЗПДМ в Гемтремк. По 15 дол. — Захарків Остап і Ірина, По 10 дол. — Анна-сусідка, Больоґна Р. з дружиною, Гольмес Манька, Ґазда А. і С., Д-р Задурович А. і Ґ., Заревич Оксана, Зімольонґ Олена, Коссак Б. і С., Камінський О. і З., Кульчицька Г., Мазурек О., Малкович А. і В., Недзвецька Р., Стасів П. і Ґ., Сявавко М. і О., Ғарнавська І. По 5 дол. — Каліновскі Стенлей, Кірик Володимир, Малинович Марія, Марітчак Марія
   Разом — 195 дол.
3. На Український Католицький Патріярхат. По 50 дол. — Д-р Заревич Богдан і Родина, По 20 дол. — Сявавко Мирослав і Олена.
   Разом — 70 дол.
4. На Центр Українських Студій у Гарварді, Масс. По 25 дол. — Клавка Микола і Марія, Савчук Ольга з родиною. По 20 дол. — Пришляк Лев і Стфанія. По 15 дол. — Ду[illegible] Ярослав і Ольга.
   Разом — 85 дол.
5. Український Архів-Музей. По 50 дол. — Д-р Савчук Валентина і Степан.
6. Український Вільний Університет. По 50 дол. — Москалюк Володимир і Євгенія. По 25 дол. — Кратер Павля Т. По 20 дол. — Білий Степан і Іванна.
   Разом — 95 дол.
7. На Українську Православну Катедру Св. Покрови у Савтфілд Мі. По 25 дол. — Шершун Катерина, Ковальський В. і Н. По 20 дол. — Гаркуша Віктор, Петруша М., Омельченко Гр. і О., Шепілко В. По 10 дол. — Черняк Адріян.
   Разом — 140 дол.
8. На Українську Православну Семінарію Св. Софії в Бавнд Брук. По 30 дол. — Гриценко П. По 25 дол. — Квітковська Марія, Яцюк Анатолій і Дора, По 20 дол. — Комар Михайло, Самокишин М.Н. Яринюк Іван, Черняк Адріян і Ніна. По 15 дол. — Черненко Василь. По 10 дол. — Дутчак Олександер і Марія, Мовчан А. і А., Олесницький Ю. і М., Попилевич П. і О., Черниш Ірина. По 5 дол. — Гриньків Е.
   Разом — 230 дол.
9. На „Українське Православне Слово". По 25 дол. — Лісківський М.О. По 20 дол. — Мойсюк М., Андрусяк Марія. По 10 дол. — Мурга І.Н., Кочерган А., Зайцев Л. По 5 дол. — Васильченко Катерина, Стрихар Надія, Приходько Лариса, Ґузиляк Марія, Корлей Палина, Попилевич П. і О., Черниш Б., Федоренко Іван і Віра, Сулківський П. і Н. По 2 дол. — Колберт Гелен, Бойчук Е.
   Разом — 144 дол.
10. **На довготривалу й молитовну пам'ять і честь свого Незабутнього Мужа — бл. п. Іллі печальна дружина Марія склала пожертви по 100 дол. на Українську Православну Семінарію в Бавнд Брук, Українську Католицьку Церкву в Люрді, Український Вільний Університет, Центр Українських Студій в Гарварді і на З'єднаний Українсько-Американський Допомоговий Комітет.**
    Разом — 500 дол.

Помер св. п. Андрій Заліско

Джерзі Сіті, Н. Дж. — В понеділок, 5-го листопада 1984 року, помер по короткій і тяжкій недузі сотник Армії Української Народної Республіки на 84-му році свого трудолюбивого життя бл. п. Андрій Федорович Заліско, учасник Визвольних Змагань за волю України й син хреста Симона Петлюри.

Панахида відбудеться в четвер, 7-го листопада 1984 року, о годині 7-ій вечора в церкві св. Тройці при 359 Брум вул. в Ню Йорку, Н. Й. Похоронні відправи в четвер, 8-го листопада 1984 року, о годині 9:30 рано — Служба Божа в церкві, а після похоронних відправ тіло Покійного буде перевезене до Церкви Пам'ятника св. Андрія, де після Панахиди буде поховано на українському православному цвинтарі-пантеоні в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Перед цікавою доповіддю в УОКЦентрі

(Вл. кор.) Від довшого часу Український Освітньо-Культурний Центр улаштовує імпрези, які викликають загальне зацікавлення.

Такою імпрезою є найближча доповідь, що відбудеться в суботу 10-го листопада ц. р. о год. 7:30 вечора. Тема доповіді (можна сказати, лекції на академічному рівні) „Основні критерії мистецького архитвору . Цю незвичайно цікаву доповідь виголосить Мотря Яцкевич-Головінська.

Наші діти, що ми їх привезли з собою із спустошеної війною Европи на цей континент, мали в той час кілкандцять літ; сьогодні їхні діти мають уже своїх дорослих дітей. Тому не від речі сказати про доповідачку принаймі те, що визначає її високу кваліфікацію і глибинне знання мистецтва з поглядів естетичного, психологічного, філософського і якоюсь мірою теїстичного.

Мотря Яцкевич-Головінська закінчила мистецькі студії в коледжі мистецтва Мур у Філядельфії у 1961 року, і в тому ж році одержала нагороду за найкращі проєкти сучасного жіночого одягу.

У 1971-72 роках студіювала історію мистецтва в Бравн університеті, в Провіденс, Ровд Айленд. У 1972 і 1973 роках у Ровд Айленд в педагогічній школі завершила студії загального вчительства. У 1974 році осягнула ступінь магістра в Ровд Айленд в Школі мистецького проєктування. Викладала історію мистецтва, давала лекції образотворчого мистецтва й одночасно є головою департаменту мистецтва в Ракі Гилл школі в Ровд Айленді. Вона керує курсами мистецтва і дає цикл доповідей на мистецькі теми. Проєктує костюми для американського театру в Провіденс.

Мотря Яцкевич-Головінська—пластунка, кошова станиці в Бостоні, голова Відділу СУА в тому місті.

На Міжнародному Фестивалі в Бостоні зорганізувала український відділ, який зайняв чільне місце, про що прихильно відгукнулася місцева американська преса.

В Міжнародному інституті в Бостоні вона влаштувала показ української ноші (старинні одяги України з колекції графині Макогін). Вчителювала на курсах українознавства. Мала свою індивідуальну виставку в 1971 році. Експонувала свої картини на шістьох американських образотворчих виставках і на одній з них отримала нагороду в 1981 році. Брала участь в українській збірній виставці в Ню Йорку, а недавно, разом із Лучаковською і Зілинською взяла участь у виставці в УОКЦентрі.

Тема доповіді Мотрії Яцкевич-Головінської заторкає світогляд, естетичні теорії та духову атмосферу епохи. „Коли людство втратить свою гідність,—провіщав Шіллер,—то тільки мистецтво врятує її... Творам геніяльних людей завжди притаманна більш чи менш далека проєкція в майбутнє."

На доповідь, яку спонукує до мислення, роздумів, віримо, прийдуть не лише усі ті, що мають якесь відношення до всякого роду мистецтво (не тільки образотворчого), але й ті, які хотіли б своє знання про мистецтво і творчий процес сконфронтувати з поглядом і насвітленням людини з досвідом, не згадаючи вже про її спеціялістичні студії. Доповідь М. Яцкевич-Головінської є якраз у сфері зацікавлення культурної, інтелігентної людини. Це ж бо буде повного роду мистецька подія.

Відбулася конференція...

(Закінчення зі стор. 1)

ворилася УГВР як верховний політичний центр боротьби однаково проти німців як і проти московських большевиків. У цій боротьбі ці формації витривали аж до початків 1950-их років.

Силу УГВР, яка постала на принципі індивідуального добору з-поміж учасників визвольної боротьби і об'єднувала в собі діячів різних політичних переконань, з багатьох областей України, творили не тільки підпільні та повстанські кадри ОУН і УПА, яка була загально - національною збройною силою народу, але у дуже великій мірі її програмові позиції. Згідно з основоположними актами УГВР, а саме її Плятформою, Універсалом та Устроєм, УГВР вела боротьбу за самостійну українську державу та за такий соціяльно-політичний лад, в якому передбачалося м. ін. „забезпечення народно-демократичного способу визначення політичного устрою в українській державі шляхом загального народного представництва, забезпечення свободи думки, світогляду, віри... рівности всіх громадян перед законом, забезпечення громадських прав національним меншостям" тощо. Така поступова програма була результатом програмових перемін, які сталися в результаті зустрічі українських націоналістів західніх областей з наддніпрянськими братами під час німецької окупації. Водночас цей факт у великій мірі причинився до активного заанґажування наддніпрянських українців в організованій протинімецькій, а згодом протибольшевицькій боротьбі та в їх участі у творенні УГВР.

Доповідачі з'ясували також уклад внутрішньо-українських сил під час німецької окупації. Вони пригадали, що після жахливого сталінського терору 1930-их років, воєнного знищення та в умовах безоглядної політики німецьких окупантів і після припинення діяльности легальних західньо-українських політичних партій міжвоєнного періоду, організовані сили опору німцям, а згодом большевикам, могли з'єднатися тільки біля ОУН, УПА і самої УГВР. Іншого тривалого самостійницького українського силового чинника такого порядку на Україні не було. Таким чином ті українські формації стали під час війни Німеччини з СССР незалежною українською національною силою, справжнім речником вільної волі українського народу в його боротьбі за державну самостійність. При тому вони не починали історії від себе і завжди розглядали себе як чергову ланку у довгому визвольному процесі нашого народу, зокрема у продовженні української національно-визвольної революції 1917-20 років.

Окремою рисою УГВР було те, що при кінці війни і кілька років після її закінчення, вона на ділі, була чинником української влади на українській землі, хай тільки головним чином на її західних областях. Вона користувалася підтримкою і допомогою народних мас без чого її існування не було б можливе. Одним з показників цієї підтримки народу для організованої підпільної і повстанської боротьби був м. ін. масовий бойкот т. зв. виборів в СССР в лютому 1946 і у грудні 1947 років, що був проведений на заклик УГВР.

УГВР, а перед її постанням, ОУН, УПА та Ініціятивний Комітет для утворення УГВР, врешті Генеральний секретаріят закордонних справ УГВР, розгорнули також доволі широку зовнішньо-політичну діяльність, що виявилося зокрема у наладнанні взаємин з польським підпіллям і протиставлення стихійній, кривавій і шкідливій для українців і поляків боротьбі, у зневтралізуванні окупаційних в Україні угорських та румунських збройних частин, після того як вони усвідомили, що Німеччина може програти війну, врешті у доволі успішних спробах нав'язати зв'язки українського підпілля із західніми альянтами та інформування їх про боротьбу українського народу проти німців і большевиків.

УГВР, подібно як ОУН та УПА, була остаточно знищена переважаючими силами ворога. Проте їхні ідеї і їхня боротьба з роками стали відомі у цілому СССР, зокрема в його тюрмах та концтаборах, куди правду про них понесли учасники цієї боротьби. Ця правда продісталася також на Захід і документацію про неї можна знайти у численних працях західніх дослідників. Врешті, ця боротьба залишила за собою тривку традицію, до якої можуть нав'язувати нові покоління.

Доповідачі відповідали на запити учасників конференції та їхні дискусійні виступи. Свобідний обмін думок продовжувався під час спільної вечері, яку приготовила Ярослава Саламаха, колишній вояк УПА.

У зв'язку із 40-річчям УГВР відбулося 14-го жовтня ц.р. в Ню Йорку, в Українському Спортовому Клюбі, відкриття виставки документів УГВР, ОУН і УПА. Слід відмітити, що 14-го жовтня — це день Покрови, який, згідно з Постановою УГВР з 30-го травня 1947 року, став святковим днем УПА, відповідно до такої історичної традиції періоду козаччини. На виставці було показано 187 експонатів, серед яких були знімки членів-засновників УГВР, провідних командирів УПА і членів ОУН, збірні фотографії відділів УПА та копії оригінальних українських та ворожих документів підпільної і повстанської боротьби, в технічній підготовці мгра Володимира Грицина. Виставка тривала один тиждень. Вона відбуватиметься також в інших містах.

Він був...

(Продовження зі стор. 2-ої)

українська імперська геополітика", була контроверсійною також серед багатьох українців, які вважали її нереальною. Але з погляду Юрія Липи в цьому не було нічого фантастичного чи нереального. Чому — зрозуміло: він належав до категорії тих патріотів, які в питанні побудови і розвитку своєї держави ніколи не виходили з принципу „програми-мінімум", але завжди лише з „програми-максимум". І тому, логічно думаючи, він вважав, що Україна має всі умови й підстави — історичні, географічні, економічні і т.д. стати в світі не в меншій мірі великою могутньою державою, ніж, — скажімо, — Англія, яка хоч територіяльно навіть менша від України, як також матеріяльними ресурсами не дорівнює Україні, проте перед війною дійшла до такого стану, що в більшій або меншій мірі взяла під свою контролю майже четверту частину світу.

Та біда лише в тому, що Липа, мабуть, не взяв до уваги того факту, що в цьому „грішному світі" далеко не все побудовано на законах клясичної логіки, а тим більше — на законах справедливости. Бо, наприклад, як логічно можна пояснити чи виправдати той факт, коли кількасотмільйонна, багата і територіяльно майже така сама велика, як Европа — Індія, аж до 1947 року була звичайною колонією порівняно маленької і до того ще тисячами кілометрів віддаленої Англії Або чи є якесь логічне оправдання для вже 65-тирічного існування деспотичної російсько-большевицької імперії?

Також, мабуть, несвідому помилку зробив Липа, коли вищезгадану свою працю назвав „Розподіл Росії" — замість „Розподіл російської імперії". Він напевно мав на думці не Росію в її етнографічних кордонах, а російську імперію, хоч через помилку в заголовку непотрібно дав підставу прихильникам збереження російської імперії обвинуватити його в розподілі Росії, як такої, чого повторюємо, він напевно не мав на меті.

Та незалежно від всього, постать д-ра Юрія Липи є занадто визначною постаттю в нашій історії аби тільки принагідно згадати її з нагоди дня народження чи смерти. І тому, було б дуже побажаним і конечно потрібним, аби ті, кого це стосується, не відкладаючи „на завтра" покищо бодай найголовніше і найважливіше перевидали з його великої публіцистичної спадщини. Це було б найкращим відзначенням його світлої пам'яті.

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

ТЕОДОР ЛЕШКО, член УНС Відд. 204-го ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, помер 6-го серпня 1984 року на 70-му році життя. Нар. 1913 року в Сеневицьку Вижнім, пов. Стрий, Зах. Україна. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку дружину Стефанію, сина Ярослава з родиною, брата і дві сестри в Україні. Похорон відбувся 11-го серпня 1984 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Мирон Заліпський, секр.

ПЕТРУСЯ ЗЕМЛЕДУХ, член УНС Відд. 296-го ім. св. Михаїла в Ню Кенсінґтоні, Па., померла 4-го серпня 1984 року на 78-му році життя. Нар. 5-го вересня 1905 року в селі Торске, Україна. Членом УНС стала 1928 року. Залишила в смутку сина Івана, дочку Мілдред і племінників Діяну і Джефрі. Похорон відбувся 8-го серпня 1984 року на цвинтарі Ґрінвуд Меморіял в Ловер Баррел, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Петро Лобур, секр.

ОЛЬГА БУЛИК, член УНС Відд. 5-го ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й., померла 16-го серпня 1984 року на 65-му році життя. Членом УНС стала 1972 року. Залишила у смутку мужа Івана. Похорон відбувся 20-го серпня 1984 року на цвинтарі св. Серця в Савтгемптоні, Л.І., Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
М. Хоманчук, секр.

ХРИСТИНА ВЕРЕЩИНСЬКА, член УНС Відділу 75-го Т-ва „Запорозька Січ" в Дітройті, Миш., померла 22-го серпня 1984 року на 67-му році життя. Нар. 1917 року в селі Довжки, пов. Турка, Україна. Членом УНС стала 1954 року. Залишила в смутку мужа Богдана, синів Михайла, Ярослава і Романа, невістку Тересу і внука Олексу та родину в Україні. Похорон відбувся 25-го серпня 1984 року на цвинтарі св. Ядвиги в Дірборн, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!
Богдан Верещинський, секр.

ІВАН СТЕЧИШИН, член УНС Відд. 49-го ім. св. Архистратига Михаїла в Тороню, Онт., помер 24-го серпня 1984 року на 88-му році життя. Нар. 1896 року в Україні. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Марію, синів Миколу, Стефана і Романа та семеро внуків. Похорон відбувся 27-го серпня 1984 року на цвинтарі Ґлендейл Меморіял Ґарденс в Торонто, Онт. Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

ПЕТРО СТАВІНШАК, член УНС Відд. 1-го ім. св. Андрея в Шамокіні, Па., помер 24-го серпня 1984 року. Нар. 22-го липня 1900 року в Реншові, Па. Членом УНС став 1934 року. Залишив у смутку доньок Ольгу, Анджелю, Марію Броську і Либбі Ганчер, та синів Мирона і Івана. Похорон відбувся на цвинтарі св. Михаїла в Мавнт Кармел, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.